

#STOP

Förtroende - hörnstenen i lokala avtalsförhandlingar

Lokala avtalsförhandlingar är framgångsrika endast om förhandlingsparterna på arbetsplatsen litar på varandra. Ju djupare förtroende, desto bättre resultat uppnås.

Den finländska modellen för avtalande har skapat goda förutsättningar för förtroende i arbetslivet. Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna har tillsammans funnit lösningar också på svåra frågor.

Alla villkor kring anställningsförhållandet behöver inte förhandlas fram lokalt, eftersom de riksomfattande kollektivavtalen ger ramar för de flesta arbetsplatser. Därmed kan man på arbetsplatserna fokusera på att utveckla arbetsinnehållet.

Att förhandla - konstfärdighet och kunskapsgrän

Lokala avtalsförhandlingar kräver ett allsidigt kunnande. Personalens representanter och arbetsgivaren måste känna till branschens kollektivavtal samt arbetslagstiftningen. Förtroendemännen och arbetsgivarrepresentanterna måste därför garanteras tillräckliga möjligheter att utbilda sig.

Det är viktigt att ha förhandlingsfärdigheter. Avtalen ska förhandlas fram så att de kan tolkas så entydigt som möjligt. Att tvinga fram ensidiga försämringar är inte att förhandla.

Förtroendemännen måste ha tillräckliga kunskaper om arbetsplatsens ekonomiska situation och om framtidsplanerna. Arbetsgivarens informationsskyldighet gentemot personalens representanter måste utvidgas och personalrepresentationen i arbetsplatsens förvaltning måste stärkas.

Kollektivavtal eller lagstiftning?

Landets regering har i sitt program skrivit in att den utvidgar lokalt avtalande på arbetsplatserna. Utredningsman Harri Hietalas rapport om lokala avtal som regeringen beställt blev klar i oktober.

I rapporten föreslås två alternativ för att utöka lokala avtal:

- **Inom ramen för tjänste- och arbetskollektivavtalen** (alternativ A), understöds av bland annat FFC och andra löntagarorganisationer
- **Genom lagstiftning** (alternativ B), understöds av bland annat Företagarna i Finland

#STOP

Alternativ A

Genom kollektivavtal fås jämbördiga lokala avtal

Spelregler för lokala avtal avtalas branschvis genom tjänste- och arbetskollektivavtal.

- Arbetstagarna och arbetsgivarna sporras att föra jämbördiga förhandlingar. På arbetsplatsen kan till exempel avtalas om att införa en arbetstidsbank samt om metoder för att förbättra arbetshälsan, arbetsorganisationen och produktiviteten.
- Fackförbunden och arbetsgivarorganisationerna som känner till branschens behov är de bästa experterna då systemet med lokala avtal förnyas.
- Kollektivavtalets "stupstock", dvs. de minimivillkor som måste iakttas om parterna misslyckas med att avtala lokalt, utgör arbetstagarens trygghet.
- Säkerställer att lokalt avtalande fungerar i bägge riktningar. Också personalens initiativ och ståndpunkter beaktas.
- Samtidigt som övriga anställningsvillkor förhandlas fram kan man komma överens om spelregler för lokalt avtalande.
- Smidigt sätt att utveckla lokala avtal då avtalsparterna i branschen har förbundit sig till det.

Alternativ B

Genom lagstiftning fås sämre anställningsvillkor

Lokala avtal utökas genom att lagstiftningen revideras.

- Öppnar möjligheter för att avtala om sämre anställningsvillkor än bestämmelserna i kollektivavtalen: om löneökningar, sänkning av löner och minimilöner som är lägre än i kollektivavtalen samt att avstå från semesterpenningar och overtidsersättningar.
- Lokala avtal blir fort ensidiga, då minimivillkoren i kollektivavtalet som utgör arbetstagarens trygghet kan underskridas.
- Låglönebranscherna blir fler om man på arbetsplatserna kan avtala om lägre löner än kollektivavtalens.
- Arbetstagarnas rättigheter försvagas då fackförbundens möjligheter att övervaka lokala avtal minskar.
- Betydelsen av löntagarnas rätt till stridsåtgärder raderas om anställningsvillkoren kan försämrans lokalt under kollektivavtalets giltighetstid.
- Arbetsmarknaden blir trögare då staten får ett större grepp om regleringen av anställningsvillkoren genom att lagar stiftas om utökade lokala avtal.

FFC

Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC

www.sak.fi/forhandlingslaget